

Ostník

Časopis Klubu kaktusářů v Ostravě

Číslo 343.
Ročník 34.
Říjen 2005

Předávání ceny Zlatý Alberto MUDr. Vladimíru Plesníkovi v Chrudimi 24.9.2005

Z literatury

Kakteen und andere Sukkulente č. 2 / 2003

Nad titulním snímkem si lítostivě povzdechnou milovníci astrofyt. Vytrnění *Astrophytum capricorne* var. *senile* na snímku z naleziště je přímo pohádkové a květy se jen stěží touto hradbou prodírají ke slunci.

Nový popis se týká novinky pocházející ze severu bolivijské provincie Chuquisaca. Tato horská oblast je přístupná jen pěšky a její návštěva vyžaduje velmi dobrou fyziku a aspoň základy horolezectví. To je také důvod, proč je zde asi ještě řada nových, nepopsaných kaktusů. Je to ráj sulkorebucí, nalézá se zde hlavně *Sulcorebutia vasqueziana* subsp. *losenickyana* a *Scr. breviflora* subsp. *lauri*. Odvážný hledač kaktusů, Juckersovi, zde mimo jiného našel rostliny vzhledem připomínající nějakou formu *Lobivia cinnabarina*. Ale ze semen, která poslal holandské kaktusářce, specializující se na lobivie, vyrostly a zakvetly rostliny jednoznačně patřící mezi sulkorebucie. Nový druh, *Sulcorebutia dorana*, získal jméno po životní přítelkyni Juckerse, Dory, která mu v těch horách chyběla. Má ploše kulovité tělo (nejde o Doru!), často odnožující, o průměru 3-4 cm a výšce necelých 2 cm. Výjimečně nacházel kusy s průměrem těla a výškou až 6cm, mající zvláště silné trny. Tělo má výrazně hrbolatá, spirálovitě točená žebra, modrozelenou až tmavě zelenou pokožku a až 10 cm dlouhý, řepovitý kořen. Z areol s trochou šedé plsti vyrůstají hřebenovitě do stran směřující 4-6 krajní trny, tuhé se silnější patou, bledě až slámově žluté s tmavší špičkou. Trny o délce 3-5 mm jsou přihnuty k tělu. Na starých areolách někdy bývá lehce odstávající střední trn o délce 5-6 mm, jehož hrot směřuje k temeni. Květ je krátce trychtýřovitý, cca 3 cm dlouhý o průměru 3,5 cm. Zevní okvětní plátky jsou nápadně světle zelené, vnitřní mají fialově růžovou barvu, tu světlejší, tu tmavší. Na 11 barevných snímcích jsou zachyceny některé formy se slabšími, či mohutnějšími trny a různě intenzivně zbarvenými květy. Autor je přesvědčen, že v dosud neprozkoumané oblasti provincie Oropeza roste řada nových, dosud nepopsaných sulkorebucí.

Na procházku **Cristofel parkem** na ostrově Curaçao v Karibském moři zve čtenáře W. Illert. Podnebí vyniká množstvím slunečního svitu, převažujícím suchem s příležitostnými dešti v každé roční době. Kaktusy i jiné sukulenty zde mají vhodné kopcovité prostředí o rozloze 1860 hektarů. Před 200 lety zde byly plantáže, ale sucho vyhnalo farmáře jinam. Z kaktusů zde rostou např. velké exempláře subpilocereusů, pilosocereusů, ritterocereusů, různé druhy opuncií a zvláště krásné kusy různých forem *Melocactus macracanthus*. Mezi sukulenty jsou nádherně vybarvené bromélie, hechtie, mohutné aloe a agáve a řada dalších. Ostrov je také domovinou mnoha zvířat, endemickým je zde velmi vzácný jelen běloocasý. Celkem 14 snímků zachycuje místní flóru.

Fotografie také představuje neobvykle vypadající *Turbincarpus flaviflorus*, mající nejvýš 3 mm dlouhé trny. Tato forma jinak vzhledem i růstem odpovídá typu. Byla nalezena mezi semenáčky z velkého výsevu. Bohatě kvete po celé jaro a léto, dobře prospívá ve směsi zeminy pro květiny a „kočičí podestýlky“, což jsou i u nás dostupné kousky zeolitu. Zalévá v delších intervalech, po úplném vyschnutí substrátu, přihnojuje velmi málo.

Echinocereus parkeri (pojmenován podle Davida Parkera, zakladatele „Referenční sbírky echinocereusů“ v Anglii), byl nalezen v Mexiku, v horách Nuevo León, San Luis Potosi, Tamaulipas, kde roste na téměř holých vápencových stěnách

s půdou obsahující jen minimum humusu. Popsán byl roku 1988 jako druh rostoucí v trsech o průměru až 60 cm. Jednotlivé výhony jsou vzpřímené, až 20 cm vysoké, o průměru 6 cm, mají zelenou pokožku. Krajiní trny v počtu 10-13 jsou asi 1 cm dlouhé, přiléhající, nažloutlé s tmavší špičkou. Střední jeden až 5 jsou delší (až 2,5 cm), stejně zbarvené, tuhé a odstávající od těla. Květ je při průměru 5-7 cm až 6 cm dlouhý, trychtýřovitého tvaru, hnědočervené až purpurové barvy s bílým jícnem. Snadno se množí výsevem i rouby. Vyžaduje propustný substrát, suché zimování. Kvetou až starší, větší rostliny. (Snímek květu a trsu na nalezišti).

Espostoa blossfeldiorum (dříve řazena mezi cefalocereusy, nebo trixanthocereusy), má sloupovité, až 3 m vysoké tělo o průměru 4-7 cm, od báze odnožující. Temeno překrývá hustý porost vzpřímených, silnějších, tmavohnědých trnů, na areolách je světlá vlna prostoupená větším počtem tenkých, bělavých trnů. Cefálie je 3-4 cm široké, pokrývá 4-8 žeber, probíhá od temene dolů. Skládá se z krátké, ale velmi husté žlutobílé vlny, kterou pronikají tenké kratší trny sklovitě zbarvené a silnější, černohnědé, až 5 cm dlouhé štětiny. V noci se otevírající úzce trubkovité květy vyrůstají v různé výšce cefálie, jsou 6-7 cm dlouhé, mají 5 cm v průměru, žlutobílé barvy, slabě páchnou mršinou. Roste v Peru v povodí řeky Rio Maraňon v okolí Huancabamba. Vyhledává hlavně výslunná místa s kyprým substrátem o vyšším obsahu humusu. V době růstu vyžaduje bohatou závlahu a přihnojení, teplota v zimě nesmí klesnout pod 5-10°C. Množí se výsevem. Nejlépe se vyvíjí volně ve sbírce vysazené rostliny, u nichž je možné po dosažení metrové výšky očekávat tvorbu cefálie a pak i květy opakující se několikrát za rok (2 barevné snímky).

F. Dicht a A. Lüthy publikují popis nového poddruhu ***Coryphantha hintoniorum* subsp. *geoffreyi***. O nálezu možné novinky informoval již před 3 lety autor sám Hinton. Vypravili se spolu s ním a jeho synem Geoffrey-em na předpokládanou lokalitu, kterou byla louka porostlá nízkou trávou v horském údolí, obklopená porostem borovic. Sem tam rostly jednotlivé agáve a opuncie, výjimečně *Echinocereus knippelianus*. Koryfanty právě kvetly, takže jejich hledání bylo snazší. Nekvetoucí kusy překrývá tráva. Popisovaný poddruh se liší od typové rostliny *Coryphantha hintoniorum* mnohem menším tělem (jen 2 cm proti 5-15 cm), ploše kulovitým tělem (proti kulatému tělu), řepovitým kořenem (proti vláknitému) a drobnějšími mamlemi. V článku je podrobný popis novinky se 6 snímky a srovnávací tabulkou. Lokalita je ohrožena farmáři zakládajícími na loukách nová pole, navíc má rozlohu jen pár arů a novinka je zde počtu do sta exemplářů.

Norské zkušenosti s tepelnou izolací skleníku na zimu mohou čtenáře upoutat. Sběrka je na Oslofjordu, které nepatří k nejchladnějším, ale zima tu trvá velmi dlouho. Říjnové mrazy a sníh zde nejsou žádnou raritou. Skleník o podlahové ploše 10 m² stojí na důkladně izolovaném betonovém základu a je chráněn proti větru dřevěným plotem. Hliníková konstrukce nese pláty polykarbonátu o síle 10 mm a umožňuje citelné ztráty tepla, násobené ještě netěsnostmi kolem dveří a čtyř střešních oken. Nejčastěji se k izolaci užívá bublinková folie natažená pod střechou a na vnitřních stěnách což je pracné a vyžaduje zajistit účinné větrání skleníku ke snížení vnitřní vlhkosti. Folie bývá také natažena zvenčí přes střechu a boční stěny, ale časté je riziko jejího potrhání větrem. Autorovi se osvědčilo překrytí skleníku velkou průsvitnou plachtou z umělé hmoty, jejíž konce přesahují obě strany skleníku asi o metr a jsou k zemi připevněny silnými prkny, která jsou zatížena velkými kameny. Plachta je na zadní i přední stěně skleníku poskládaná a uchycená lanky tak, aby ji vítr nepodfoukl. Cenu plachty bohatě pokryjí úspory při vytápění skleníku. O to se stará elektrický 1200 watový teplomet, nastavený k dodržování konstantní teploty

kolem 8°C. Pojistkou jsou ještě olejová kamna, užívaná při velkých mrazech. Pohyb vzduchu zajišťuje velký otáčivý ventilátor. Sníh snadno sjíždí po plachtě ze střechy a závěje kolem stěny tvoří další ochranu proti mrazům a větru. Ztráta světla následkem kombinace bublinkové folie, polykarbonátové plotny a umělohmotné plachty není s ohledem na krátce trávající dny v zimě a období vegetačního klidu rostlin příliš významná. Epifyticky rostoucí, nebo v zimě kvetoucí druhy, zimuje jinde.

K doporučovaným druhům patří ***Mammillaria saboae* subsp. *goldii*** (byla D. R. Huntem popsána až r.1968 zpočátku jako samostatný druh, pak jako podruh *M. saboae*. Málo odnožuje. Pochází z mexického státu Sonora. Daří je na minerálních substrátech sopečného původu, v létě vyžaduje výsluní a hodně tepla. Pravokořenné rostliny je třeba velice opatrně zalévat, chránit před trvale mokřým substrátem. Pro násadu květů je nutné absolutně suché zimování při 8-10°C); ***Turbinicarpus gielsdorfianus*** (malý skvost o výšce jen několika cm, pochází ze mexického státu Tamaulipas. Dobře roste na minerálních substrátech a výslunné lokalitě při opatrné zálivce v létě. Po ní opakovaně kvete. Zimovat chladně a suše. Semenáčky jsou květoschopné již za 2-4 roky); ***Kalanchoe blossfeldiana* - hybridy** (druh pocházející z Madagaskaru byl zahradníky silně prošlechtěn. Dnes už nespočet hybrid kvete červeně, oranžově, žlutě i čistě bíle. Jako rostlina „krátkého dne“ nasazuje květy jen když doba osvětlení je kratší než 12 hodin. Nenáročný, rostou v každém písčitém substrátu, na výsluní, zimovat chladně ale nesnáší mráz. Velké rostliny lze zkrátit a vršky zakořenit, což je běžný způsob množení).

Rod ***Cremnophila***, patřící do čeledi tlusticovitých (*Crassulaceae*), zahrnuje jen dva druhy, *Cremnophila nutans* a *Cr. linguifolia*. Ve sbírkách je najdeme zřídka, ani specialisté jim nevěnují víc pozornosti. Rostou v podobě řídké růžice široce okrouhlých masitých listů s tmavě zelenou pokožkou. Květní stonky jsou zdužnatělé, masité květy žluté barvy se kloní k zemi (3 barevné snímky rostlin a květů).

MUDr. Vladimír Plesník

Drobničky

♣ Připravit roční plán činnosti a najít kvalitní přednášející, kteří jsou ochotní přijet i do odlehlejšího klubu a nejsou zvláště nároční, to je úkol, který každý rok řeší většina menších organizací. Jednatele jedné takové organizace DKG napadlo podat do KuaSu inzerát, ve kterém hledá případné přednášející. Překvapivě se sešlo nemálo přihlášek, z nichž bylo možné vybírat podle tématu, předpokládané kvality a hlavně nákladů. Navrhl proto vedení DKG, aby byl připraven seznam kaktusářů, ochotných přednášet na vlastní témata a podle možnosti jezdících na pozvání cizích klubů. Seznam by mohl být každý rok upravován a vydáván Společností buď samostatně, nebo v časopise, či na webové stránce. Když je možné podobným způsobem organizovat Akci semen, vést centrální odbornou knihovnu a diatéku, mít fungující celostátní sekce pěstitelů gymen, noťáků, mamilárií atd., proč by to neklapalo i při pořizování seznamu přednášejících. Mohla by to být samostatná funkce některého člena ústředního výboru a velká pomoc menším klubům.

MUDr. Vladimír Plesník

Rod *Eulychnia* Philippi

Eulychnia Philippi, *Florula Atacamensis*, 23 (1860).

Syn.: *Cereus* Miller (1754), *Echinopsis* Zuccarini (1837), *Philippicereus* Backeberg (1942).

Eulychnia breviflora na svém přirozeném nalezišti v Chile, blízko Coquimbo

Mezi sloupovitými kaktusy jsou v našich sbírkách pěstovány pro své krásné otrnění také eulychnie, zvláště pak druh s bílými ovatěnými areolami, který zde koleje pod názvem *Eulychnia saint-pieana* Ritt. Rod *Eulychnia* však dnes zahrnuje asi 5 druhů, avšak neplatných jmen je podstatně více:

Eulychnia acida Phil. 1864

Eulychnia aricensis F. Ritter 1964 = ***Eulychnia breviflora***

Eulychnia barquitensis F. Ritter 1980 = ***Eulychnia breviflora***

Eulychnia breviflora Phil. 1860

Cereus longispinus Salm-Dyck 1845

Eulychnia longispina (Salm-Dyck) F. Ritter 1965

Eulychnia procumbens Backeb. (Nom. inval.) 1963

Eulychnia aricensis F. Ritter 1964

Eulychnia saint-pieana F. Ritter 1964

Eulychnia barquitensis F. Ritter 1980

Eulychnia castanea Phil. 1864

Cereus castaneus (Phil.) K. Schum. 1903

Philippicereus castaneus (Phil.) Backeb. 1942

Eulychnia eburnea Phil. 1898 = ?

Eulychnia iquiquensis (K. Schum.) Britton & Rose 1920

Cereus iquiquensis K. Schum. 1904

Eulychnia morromorenoensis F. Ritter 1980

Eulychnia longispina (Salm-Dyck) F. Ritter 1965 = ***Eulychnia breviflora***

Eulychnia morromorenoensis F. Ritter 1980 = ***Eulychnia iquiquensis***

Eulychnia procumbens Backeb. (Nom. inval.) 1963 = ***Eulychnia breviflora***

Eulychnia ritteri Cullman 1958

Eulychnia saint-pieana F. Ritter 1964 = ***Eulychnia breviflora***

Eulychnia spinibarbis (Otto) Britton & Rose 1920 = ***Echinopsis spinibarbis***

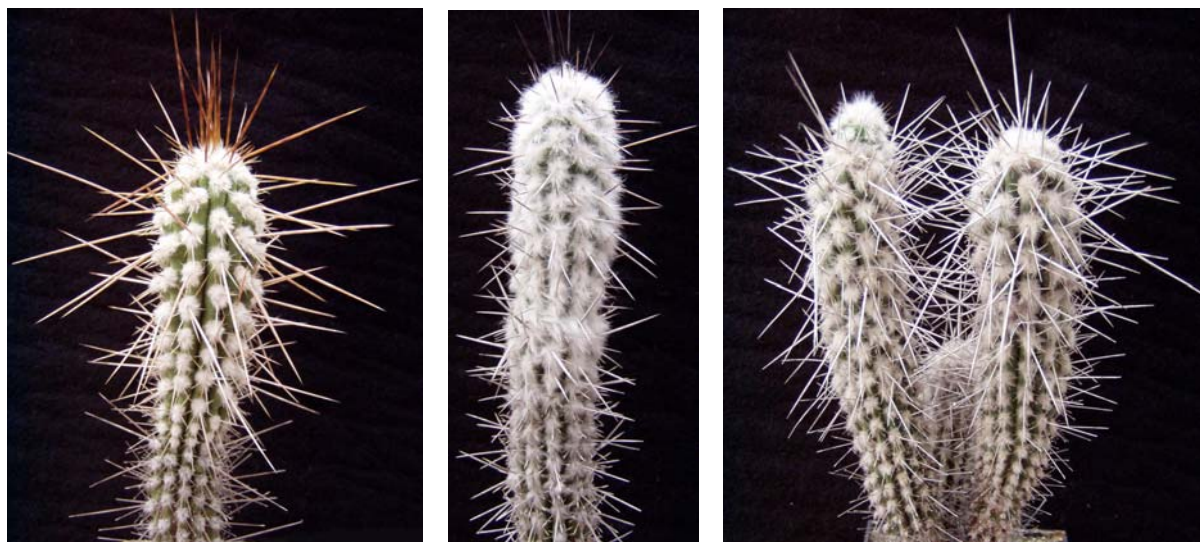
Eulychnia acida od Coquimbo (vlevo) a od Ovalle (vpravo)

Eulychnia acida – detail květu a plod

Pěstování eulychnií nečiní větších potíží, přesto se tyto dekorativní rostliny ve sbírkách příliš nevyskytují. Používat běžný propustný substrát s občasou zálivkou po přeschnutí, v zimě naprosto po suchu a teploty by neměly klesnout pod 10°C. Nejčastěji se pěstují z výsevu ze semen, semenáčky rostou při pravidelné zálivce a teplejším prostředí poměrně rychle. Doporučuje se rostliny často mlžit a napodobit tak přírodní podmínky, ty pak bohatě vytrňují. Variabilita druhů je velká a dá se pod různými názvy vystopovat několik podobných forem jediného druhu (viz obr.).

Výsevy pod názvy *E. longispina*, *E. saint-pieana*, *E. breviflora*

Výsevy stanovištních forem *Eulychnia iguiguensis* z okolí Taltal

Lumír Král

Zavírání sezóny v Chrudimi

Ve dnech 23.-25.9.2005 se uskutečnilo tradiční Zavírání sezóny v Chrudimi, kterou organizuje za spolupráce celé rodiny a mnoha přátel, pan Pavel Pavlíček. Účastníci se sjížděli už v pátek odpoledne, v podvečer proběhlo zasedání výboru SČS PKS a večer ve známé restauraci diskusní sezení kaktusářů. V sobotu proběhl hlavní program setkání: burza rostlin, předání ceny Zlatý Alberto, přednášky a večerní country bál. V přednáškovém odpoledni vystoupili MUDr. Plesník s lobivími, pan Záhora představil komplex *Echinofossulocactus multicostatus*, pan Procházka pohledy z Argentiny zaměřené na *Gymnocalycium strigianum*, MUDr. Staník představil obrázky z Chile, Ing. Zachar záběry z Brazílie a závěr obstaral svými humornými zážitky z cest známý malíř Libor Vojkůvka. Přednášky se konaly

v kinosálu, který byl zcela zaplněn. Pro náš Klub to byla zvlášť příjemná záležitost, neboť ocenění Zlatý Alberto přebíral náš dlouholetý „Čestný člen“ a „Čestný předseda“ – MUDr. Vladimír Plesník. Z Ostravska se přijelo na tuto mimořádnou událost podívat asi 20 osob.

Cenu Zlatý Alberto předávali pan Pavel Pavlíček a Ing. Josef Odehnal (president SČS PKS)

Usměvavý MUDr. Vladimír Plesník po předání ceny – dům u Pavlíčků, kde projde zahradou stovka lidí

Částečný pohled do haly, kde probíhala burza

Za pouhých 20,- Kč se daly koupit na burze zajímavé kytky - Ing. Vích diskutuje s MUDr. Plesníkem

Dopolední burzu zajistilo přes sto prodávajících a nakupovat přišlo hodně přes tisíc dychtivých osob. Ceny byly různé, jak levné, tak i dražší, každý si koupil o co měl zájem. Na přiloženém obrázku je vidět, že se daly sehnat i docela nové kaktusy. Jako vždy byla celá tato akce výborně zajištěna po všech stránkách. Zavírání sezóny má svou neopakovatelnou atmosféru, kdo tam nebyl – nepochopí. LK

Září u pana Krále

Slunečný týden pokračoval i v září, nádherné babí léto prospělo především kvetoucím litopsům i jiným kvetoucím sukulentům. Krásně bylo až do poloviny září, kdy znovu zapršelo a hodně se ochladilo, teploty v noci šly těsně nad nulu (+3°C). Po třech studených dnech se znovu oteplilo a bylo pěkné počasí až do konce měsíce.

První neděli v měsíci jsme podnikli s několika přáteli výlet do brněnských sbírek (Procházka, Záhora, Knesl, Kuchařík), který se všem účastníkům líbil. Už v srpnu začaly na skalce kvést (kromě jiných druhů) podzimní formy z okruhu *Sedum telephium* a kvetly dále během celého září. Jsou to větší rostliny (20 – 60 cm vysoké), s tmavšími či světlejšími listy, které jsou hladké nebo zoubkované, malé nebo velké, dokonce některé dvoubarevné tzv. variegaty. I barva květů je různá od tmavě fialové, růžové, krémové, žluté, zelenkavé až skoro po bílé. Květy jsou malé, ale v květenství jich je velké množství, které vypadá velmi efektně.

Sedum matrona (vlevo), *Sedum „mediovariegatum“* (vpravo), nahoře celá rostlina, dole detail květů

V pozdním létu kvetou ze sukulentů i lithopsy, ty však mají jen dvě barvy květů – bílou a žlutou. Avšak vykreslení listů je krásné téměř po celý rok. Z kaktusů ještě za pěkných dní zakvétají čilenci, notokaktusy, ariokarpusy, koryfanty a další. V září provádím ještě poslední preventivní zálivku proti škůdcům a časté větrání kaktusům jen prospěje. Zavírání sezóny v Chrudimi bylo pro náš Klub zvlášť slavnostní, neboť MUDr. Plesník přebíral cenu Zlatý Alberto za celoživotní práci, kterou pro naše kaktusáře vykonal (viz článek Zavírání sezóny v Chrudimi). Akci navštívilo několik kaktusářů z Ostravska. Je tu podzim a pomalu je třeba chystat kaktusky na zimování. LK

Z naší činnosti

Prázdniny skončily a děti si jich moc neužily, počasí totiž (až na pár dnů) nestálo za nic. První schůzka po prázdninách dne 5.9. však proběhla za krásného počasí. Možná toto byl důvod, že nepřišlo tolik lidí jako obvykle, ale o něco méně. Asi doháněli letní práce na zahradě. Přesto se po prázdninách mezi námi objevili i noví zájemci o vstup do našeho Klubu. Zahajovací úvodní slovo přednesl Dr. Štarha a seznámil přítomné s nadcházejícími kaktusářskými akcemi. Pak předal slovo p. Lumíru Královi, který zhodnotil prázdninovou kaktusářskou činnost a vše doplnil zdokumentovanými obrázky. Úvodní vstup patřil ještě ohlédnutím na setkání v Čeladné – Pobeskydí 2005. Následoval pohled na výstavu kaktusů v Porubě, navštívili jsme obrázky několik sbírek na Brněnsku (Procházka, Záhora, Knesl a Kuchařík), kde byl uspořádán Jaroslavem Vaňkem výlet ve dvou autech. V další části přednášky jsme se podívali do sbírky Karla Kracíka z Nové Paky, probrali jsme rod *Aztekium* a na závěr jsme shlédli několik zajímavých kaktusových novinek z poslední doby, nafotografované v letošním roce. Na úplný konec proběhla tradiční tombola.

Vzpomínka

Zdeněk Stříž (2.11.1931 – 11.9.2005)

Ve věku nedožitých 74 let naše řady opustil dne 11.9.2005 Zdeněk Stříž ze Štítiny. Byl dlouholetý člen našeho Klubu kaktusářů, jeden ze stálých a obětavých minulého století. Vždy předvedl kvalitní nádherné rostliny ať to byly např. různobarevné formy *G. mihanovichi* nebo vzrostlé importní ariokarpusy. Ve sbírce jsme mohli vidět všehochuť – hlavně památečných kusů jako *Leuchtenbergia principis*, *Eriocactus warasii*, *Brittonia davisti*, zimovzdorné kaktusy jihozápadu USA, opuncie a mnoho dalších. Vynikající stav rostlin svědčil o lásce ke svým kaktusům.

Na obrázku z Kroměříže jsou zleva: páni Uebelmann ze Švýcarska, Stříž a Jenček z Liberce

Zdeněk Stříž navštívil Botanickou zahradu Jardin Exotic v Monte Carlo, sbírku Uebelmann, Köhrese a dalších osobností, přátelil se s mnoha kaktusáři – např. pan Urban o něm píše v knize Čarovné trne, sám vydal knížky o numismatice. Byl členem a vystavoval rostliny rovněž v Opavě, kde jezdil do práce. Aktivně pomáhal při zahradnických výstavách, např. v Kravařích. Kromě kaktusů se věnoval i dalším zajímavým koníčkům, v kterých měl rovněž mnoho úspěchů. Byl také dlouholetým obětavým sportovním funkcionářem v Opavě. Já jsem jej znal prakticky od počátku docházení do kroužku kaktusářů v Ostravě. Setkávali jsme se na různých kaktusářských akcích, nejen v Ostravě. V posledních letech už k nám do Klubu nedocházel, ale často jsem se s ním setkával spíše na bleším trhu na Černé Louce, kde jsem s ním mluvil naposledy těsně před prázdninami. Před léty prodělal úspěšnou léčbu rakoviny a jeho aktivity mu v této léčbě hodně pomohly. Odešel milý, upřímný, pracovitý člověk, který rád každému poradil. I já jsem čerpal z jeho informací (nejen kaktusářských), které mi budou nyní chybět. Zůstane avšak navždy v našich srdcích a vzpomínkách. Rozloučit se přišlo mnoho přátel, z toho i kaktusáři z Opavy a Ostravy.

Čest jeho památce!

Naši jubilanti

Dne 2.7. jsme poseděli s panem **Jaroslavem Doubravou**, který oslavil 55 let. Jaroslav je náš dlouholetý člen, který pěstuje své rostlinky na balkoně panelového domu. Ve sbírce má spoustu mamilárií, turbinikarpusů, melokaktusů a mnoho zajímavých sukulentů. Setkáváme se s ním na našich pravidelných schůzkách.

Dne 3.10. oslavuje 65 let náš další dlouholetý člen pan **Pavel Válek**. Jeho sbírka patřila vždy k těm lepším, které v Ostravském Klubu máme. Nádherně rostlé a čisté rostlinky pěstuje ve skleníku, kde je tak čisto, že tam člověk má strach vstoupit aby něco neušpinil. Ve sbírce vynikají velké kusy ariokarpusů, astrofyt, ferokaktusů, diskokaktusů, nějaké melokaktusy, arojadoe a mnoho dalších fantastických rostlin. Mnoho z nich starší členové pamatují z našich výstav, kde byly vždy ozdobou. Příležitostně jej můžeme potkat na našich schůzkách. Přejeme našim jubilantům do dalších let ještě mnoho pěstitelských úspěchů a radostí nad svými kytičkami.

Kalendář kaktusáře – říjen

Doba denního světla se postupně zkracuje. Za jasných, bezmračných nocí hrozí první mrazíky. Proto venku ponechávané kontejnery s rostlinami rodů *Agave*, *Dracaena*, *Yucca*, na noc zahalujeme do fólie se vzdušnými polštářky, nebo kryjeme bedněním z plastů, které musíme mít předem připravené. Nezapomeňte na dobré upevnění krytu před jeho stržením větrem. Kaktusy v pařeništi chráníme přes noc uzavíráním oken, případně ještě pokrytím pařeniště fólií, která však nesmí přímo naléhat na sklo. Podle vývoje počasí začneme se stěhováním rostlin do skleníku, nebo na jiné zimoviště.

Chladné noci jsou pro mnoho kaktusů, rostoucích v jihoamerických horách, potřebné a vítané. Týká se to zejména rodů *Echinopsis*, *Lobivia*, *Parodia*, *Rebutia*, *Sulcorebutia* a *Tephrocactus*. Jsou-li vysazeny poblíž zdí, balvanů a chráněny před deštěm, mohou ještě zůstat venku. Stejně jako na nalezištích reagují zastavením růstu a stávají se odolnějšími. Nežřídko v následujícím roce začnou kvést, nebo mnohem bohatěji kvetou. V dobře vyschlém substrátu snáší beze škod několikahodinové mrazíky.

Postupně omezujeme závlivku a koncem měsíce ji zcela zastavíme. Ve skleníku je třeba za slunných dnů vydatně větrat a tak rostliny otužovat. Také substrát takto rychleji vysychá. Snížení vzdušné vlhkosti brání vzniku a rozvoji houbových nemocí.

Epifyticky rostoucí rody *Aporocactus*, *Disocactus*, *Epiphyllum*, *Rhipsalis* a další však ještě potřebují vodu. Jejich kořeny si libují ve stále mírně vlhkém substrátu a proto také tyto rody během zimy uchováváme v teplejším prostředí, optimálně při 12-15 °C.

Většinu „ostatních sukulentů“, zejména tzv. listových (např. *Aloe*, *Haworthia*, *Crassula*, *Echeveria*, *Sedum*), včetně v zimě kvetoucích sukulentů (např. *Lithops*, *Conophytum* a další kosmatcovité), musíme v následujících týdnech lehce zalévat. Podle umístění a teploty okolí zpravidla stačí vody tolik, aby nedocházelo ke scvrkávání, nebo opadávání listů.

Velkou pozornost věnujeme ochraně sbírky před škůdci. Již při stěhování květináčů do skleníku, nebo na zimoviště, dobře prohlédneme, zda na jejich stěně a dnu nejsou „šneci“. Natěsnané kaktusy umožňují snadný a rychlý přenos živočišných škůdců i choroboplodných hub a bakterií. Mimo známé vlnatky a kořenovky představuje největší nebezpečí tzv. „červený pavouček“ (sviluška), které se dobře daří v suchém prostředí. Krédem dobrého pěstitele musí být prevence těchto škod. Proto při poslední záливce a postřiku je rozumné použít vhodných preparátů proti těmto škůdcům. Jejich výběr, způsob použití a koncentrace je důležitým úkolem a ukazatelem znalostí majitele sbírky.

MUDr. Vladimír Plesník

(Upraveno dle článku D. Herbela, v KuaS č. 10/2002)

***Parodia nivosa* (Frič) Backeb.**

Blatter Kakteenforsch. Pt. 12, [p. 3], 1934.

Jeden z nejkrásnějších kaktusů je *Parodia nivosa*, která vyniká sněhobílým otrněním a když zakvete, tak se objeví kontrastní jasně červené květy o průměru asi 4 cm. Když jsme byli někdy před dvaceti léty na výstavě kaktusů v Brně, tak všechny hned upoutala bedna s tímto kvetoucím druhem. Vidím to jako dnes, jak Ostraváci vykoupili celou bedýnku. Na mě už tenkrát nevyšlo. Po létech jsem byl ve sbírce pana Šimka v Lanžhotě a ten měl též hezkých pár kousků. To už jsem neváhal a dva kusy jsem si pořídil. Když ve skleníku tyto rostliny zakvetou, jsou hned na dálku vidět. Když se květy sejdou, není problém je opýlit. Semena jsou velmi drobná, asi 0,7 mm, jedny z nejmenších u kaktusů a tak výsevy potřebují značné trpělivosti, aby dorostly do patřičné velikosti. Vyskytuje se v Argentíně, provincie Salta. Někdy je řazena jako varieta k *Parodia penicillata*, které je hodně podobná. Pěstování nečiní větších potíží při dodržování běžných kaktusových pěstitelských podmínek.

Lumír Král

Nabídka

--- Prodám levně sbírku kaktusů (asi 1000 ks) z pozůstalosti. Informace na adrese:
p. Koudelková, Za školou 27, Ostrava – Bártovice, tel.: 596 228 226, 723 885 462.

Informace

--- Dne **15.10.2005** pořádá Klub kaktusářů **ASTROPHYTUM Brno** další tradiční Symposium, které se bude konat opět v Klubu Univerzity obrany, Šumavská 2, Brno – Králové Pole od 9. hodin. Přednášet by měli např. př. Šorma, Zatloukal, Procházka, Metela aj. Všichni jsou srdečně vítáni.

--- Ze zasedání výboru Společnosti vyplývá, že časopis Kaktusy bude mít i v příštím roce stejnou cenu jako letos. Přebytky starších ročníků časopisu Kaktusy je možno sehnat u Ing. Běťáka. Valná hromada by se měla konat v roce 2008 předběžně ve Zlíně.

--- Schůzky pěstitelů kaktusů a jiných sukulentů s promítáním diapozitivů a přednáškou se konají **každé první pondělí v měsíci** (mimo letních prázdnin) od 17.hodin na ubytovně ČD v sadu B.Němcové. Přijďte mezi nás.

--- Internetové stránky našeho Klubu: <http://www.gardening.cz/ostnik>

--- Informace týkající se činnosti Klubu kaktusářů v Ostravě i příspěvky do Ostníku zasílejte na adresu předsedy: lumir.kral@iol.cz

Adresy autorů:

Král Lumír, O. Synka 1815, 708 00 Ostrava – Poruba, tel.: 723 274 571.

MUDr. Plesník Vladimír, Nezvalovo nám. 846, 708 00 Ostrava – Poruba, tel.: 596 910 790.

OBSAH – ŘÍJEN 2005

Z literatury	114
Drobničky	116
Rod <i>Eulychnia</i> Philippi	117
Zavírání sezóny v Chrudimi	120
Září u pana Krále	122
Z naší činnosti	124
Vzpomínka	124
Naši jubilanti	126
Kalendář kaktusáře – říjen	126
<i>Parodia nivos</i> a (Frič) Backbg.	127
Nabídka	128
Informace	128

OSTNÍK

Vydavatel: Klub kaktusářů v Ostravě, říjen 2005

Šéfredaktor: Lumír Král, O. Synka 1815, 708 00 Ostrava – Poruba, tel.: 723 274 571.

Objednávky a distribuce: Ing. Skoumal Vladimír, M.Bayera 6038, 708 00 O.-Poruba, tel: 596951955.

OSTNÍK – říjen 2005 ..... 128 .....